

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

NO. 21

"Keleivis" Telefonas:
SO 8-3071

SOUTH BOSTON, MASS., GEGUŽES (MAY) 21, 1952

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Atakiro Numerio
Kaina 7 Centai

47 METAI

KELEIVIS

PRENUMERATA METAMS:

Amerikoje \$2.00
Pietų Amerikoje 2.00
Kanadoje 2.00

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

Lithuanian Weekly

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England and about 1,000,000
in the United States

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Vakarinis Berlynas Liks Aliantų Kontrolėje

Aliantai Saugos Miestą, Jei Bolševkai Bandytų Jį Užblokuoti; Vokiečiai Bėga iš Vakarinės Miesto Dalies; Vakarinė Vokietija Šios Savaitės Gale Pasirašysianti Karo Sąjungos Sutartį su Vakarais

Aliantų komendantai vakarinėje Berlyno dalyje—amerikiečių, anglų ir prancūzų—pranešė Berlyno burmistrui, kad vakarinis Berlynas ir toliau bus Aliantų kontrolėje ir po to, kada vakarinė Vokietija pasirašys karo sąjungos sutartį su Vakarais ir atgaus visišką nepriklausomybę. Miestas ir toliau bus amerikiečių, anglų ir prancūzų kontroliuojamas ir jeigu bolševikai, rusai ar rytinės Vokietijos bolševikai, bandys jį užblokuoti, jie susidurs su Aliantais, o ne su vakarinės Vokietijos pasipriešinimu.

Berlyne žmonės nerimauja ir laukia ar tai blokados ar kokių nors kitokių nemalonumų ir dabartiniu laiku iš vakarinės Berlyno dalies labai daug žmonių bėga į vakarinę Vokietiją. Kas turi pinigų, stengiasi juos išgabenti iš Berlyno į vakarinę Vokietiją, kad bolševikai neužblokuotų.

Aliantai todėl paskelbė laikysią miestą savo kontrolėje, kad bolševikams mažiau būtų pagundos miestą užblokuoti, bet niekas nėra tikras, ar bolševikai visvien nebandys miestą pasmaugti ekonominiu, jei Vokietija dės ir karo sąjungą su Vakarų valstybėmis.

Rusai Uždarė Vieną Gelžkelių

Šį pirmadienį rytinės Vokietijos bolševikai uždarė vieną gelžkelių liniją, kuri jungia vakarinę Vokietiją su rytine. Uždarymas padarytas staiga be jokių pasiaiškinimų.

Sąryšyje su vakarinės Vokietijos traukimu į Vakarų karo sąjungą bolševikai grasina izoliuoti Berlyno miestą ir jau darė visokių trukdymų kelių susisiekimui. Ar gelžkelio linijos uždarymas irgi turi tikslo "įspėti" vakarinę Vokietiją dėl Berlyno blokados, dar nėra aišku.

Aliejaus Darbininkai Pradeda Grįžti į Darbą

Streikuojantieji aliejaus valyklų darbininkai jau pradeda grįžti į darbą, nors kai kuriose valylose dar eina balsavimai ar priimti uždarbių stabilizacijos komisijs pasiūlytą kompromisinį susitarimą dėl uždarbių pakėlimo po 15 centų į valandą.

Vokiečių Socialistai Prieš Karo Sąjungą

Vakarinės Vokietijos socialdemokratų partija pasisakė griežtai prieš Vokietijos dėjimą į karo sąjungą su Vakarų valstybėmis ir reikalauja, kad numatyta karo sutartis būtų iš naujo persvarstyta "tikros lygybės" sąlygose.

Vokietijos kancleris Dr. K. Adenauer yra nusistatęs sutartį su Vakarais pasirašyti gal dar šią savaitę, bet opozicija parlamente ir net paties kanclerio partijos eilėse keta nepatvirtinti tos sutarties parlamente. Kaip pasibaigs kova pačių vokiečių tarpe dėl karo sąjungos su Vakarais dar negalima numatyti, bet opozicija prieš sąjungą yra labai stipri.

Pažangieji Turėjo Savo Konvenciją

Americans for Democratic Action (ADA), pažangiųjų demokratų organizacija, kuri sakosi jungianti abiejų partijų pažangesnius žmones, atlaikė savo konvenciją Washingone. Prezidentas Trumanas, kalbėdamas toje konvencijoje, pabrėžė, kad tikrai liberalas demokratas, kuris širdingai stovi už Fair Deal programą, gali laimėti rinkimus, nes jeigu būtų įstatytas republikonas pasivadinęs demokratu, tai žmonės geriau balsuotų už atvirą republikoną, o ne už tokią slapuką.

ADA neindorsavo nė vieno kandidato, bet sakė remianti demokratų ištatomą pažangų kandidatą.

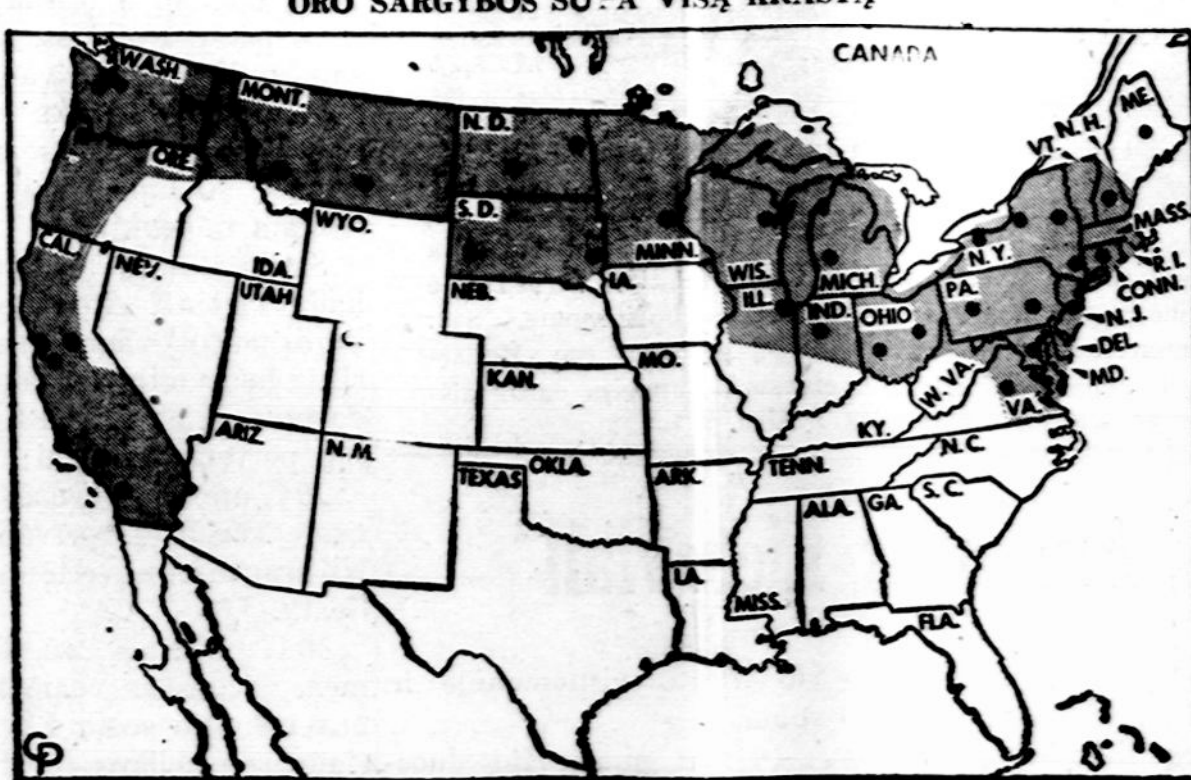
Vermontas Už Eisenhowerį

Vermonto republikonai išrinko visus 12 savo delegatų į partijos konvenciją gen. Eisenhowerio šalininkus. Oregono valstijos republikonai irgi išrinko visus 18 delegatų generolo šalininkus. Dabar skaitoma, kad sen. Taft turi pasizadėjusių delegatų 375, o gen. Eisenhower 337. Kiti delegatai esą neapsisprendę ar nepasisakę.

Prezidentas Kalbės

Apie Užsienių Politiką

Prezidentas Trumanas šį antradienį West Point karo akademijoje pasakys prakalbą apie Amerikos užsienių politiką. Prezidentas kalbės minint karo akademijos 150 metų sukaktuves.

Nuo gegužės 15 d. šešėliai parodytieji mūsų šalies pakraščiai bus per 24 valandas saugomi oro stebėtojų, kurie su RADAR ir kitokiais prietaisais budės, kad priešas iš netolima neužpuolų krašto iš oro. Juodi taškai rodo "filtravimo centrus," kur bus koncentruojamos iš stebėjimo stočių prisiunčiamos žinios.

Atominė Artilerija Paskyrė Naują Jau Nepaslapstis Paliubų Viršininką

Prieš kiek laiko buvo paskelbta, kad jau pagaminta pirmoji "atominė kanuolė," kuri šaudys granatas su atominės sprogstamąja medžiaga. Minint ginkluotųjų pajėgų dieną pereitą šes-tadienį buvo plačiau paaiškinta apie atomines kanuoles. Pirmoji tokia kanuolė buvo pagaminta Watertown, Mass., ir Watervliet, N. Y., kariškų arsenalų bendromis pastangomis.

Atominė kanuolė yra velkama dvejų traktorių ir kaip bet kokia kita sunkioji kanuolė gali būti pastatyta į vietą labai greitai. Bandymai parodė, kad kanuolė gali būti velkama net ir ten, kur nėra kieto kelio.

Ieško Brink'o Plėšikų Pėdsakų

Pereitą šeštadienį ankstyrytą buvo nušautas Carlton M. O'Brien, West Warwick, R. I., prie savo namų. Kaip tik žinia apie jo mirtį pasiekė policiją tuoj buvo prisiminta vieno kriminalisto, Alfred A. Gagnon, dabar sėdinčio Cranston, R. I., kalėjime prisipažinimas, kad jis ir dabar nušautasis O'Brien kartu su kitais kriminalistais planavę ir įvykdę garsųjį Brink'o apiplėšimą 1950 metais liepos 17 d.

A. Gagnon savo prisipažinimus darė ne kartą, bet policija jam netikėjo, bet dabar, kai jo išvardytasis plėšimo planuotojas rastas nušautas, policija pradeda manyti, kad Gagnon istorija gal nėra visai pramanyta.

Nušautasis M. O'Brien seniau turėjo ilgą policijos rekordą už įvairius prasi-kaltimus, bet virš 10 metų nebebuvo prasikaltęs ir vertėsi legališku restorano būniu. Dabar ieškoma galimybės rasti tarp O'Brien nušovimo ir Brink garsaus plėšimo.

Korejos fronto vyriausias vadas, gen. M. W. Clark, paskyrė naują Aliantų delegaciją paliubų derybose viršininką gen. Wm. K. Harrison į vietą vice-admiralo C. Turner Joy, kuris iki šiolei Aliantų delegacijai vadovavo. Admirolas C. T. Joy grįžta į Ameriką, kur jis skiriamas pareigoms į Annapolis karo laivyno akademiją.

Anglų Biznierių Bėga iš Kinijos

Anglijos vyriausybė pranešė Kinijos bolševikų vyriausybei Pekine, kad visos stambiosios anglų kompanijos, kurios dar iki šiolei darė biznį Kinijoje, baigs savo darbą ir ištrauks iš Kinijos savo atstovus. Anglijos vyriausybė prašo duoti tiems anglų biznieriams vizas išvykti iš Kinijos ir tikisi, kad Kinijos bolševikų režimas atlygins anglams už jų investuotus kapitalus Kinijoje. Tokių kapitalų ten esą už \$1,440,000,000. Bet žinovai mano, kad anglai nieko negaus už savo kapitalus. Bolševikai visokiais varžymais juos priverčia bėgti ir patys perims anglų kompanijas, o apie atlyginimą anglai gali užmiršti.

PARASIUTININKAI GELBSTI GELBETOJUS

Balandžio 29 d. vienas Pan American kompanijos lėktuvas su 50 žmonių nukrito Brazilijos džunglėse, labai sunkiai pasiekiamoj vietoj. Prie nukritusio lėktuvo tuoj paskubėjo visokie avantiuristai, kurie tikėjosi rasti prie žuvusiųjų keleivių lavonų deimantų ir kitokių brangenybių. Prie lėktuvo skubėjo ir Amerikos civilinės aviacijos atstovai kartu su Brazilijos kariškiais. Dabar praneša, kad oficiališkai gelbėtojai nateko į rankas avantiuristams, kurie nusileido prie lėktuvo griaučių ir "kidnappingo" oficiališkai gelbėtojus. Brazilijos vyriausybė šį pirmadienį pasiuntė prie nukritusio lėktuvo 38 parasitutininkus, kad jie išvaduo-tų gelbėtojus iš avantiuristų rankų ir padartų tvarką prie kritusio lėktuvo. Iš kurio, spėjama, nė vienas keleivis neišgelbėjo.

IS OKINAWOS I ANGLIJĄ PER MASKVĄ

Viena iš stipriausių Amerikos karo bazių dabar yra Okinawos saloje, netoli Kinijos. Iš tos salos didieji atominiai lėktuvai gali pakilti, pasiekti Maskvą ir iš ten skristi į Angliją, kur lėktuvai, po nusileidimo ir naujo apginklavimo, galėtų vėl skristi į Okinawą per Maskvą ar kitus Rusijos pramonės centrus.

Pasiulė Užbaigti Gelžkelių Ginčą Su Darbininkais

Nuo 1950 Metų Spalių Mėnesio Gelžkeliai Vyriausybės Rankose; Vyriausybės Pasiūlytą Planą Taikintis Kompanijos Priėmė, Unijos dėl Jo Balsuoja; Ginčas Ilgai Užsitęsė, bet Nesukėlė Protestų

Anglų Mainieriai Neišleidžia Italų

Anglijos angliakasiai pasipriešino, kad į anglų kasyklas būtų priimami italai darbininkai ir 1,000 italų, atvežtų dirbti kasyklose, išvyksta atgal į Italiją.

Italai darbininkai buvo atgabenti, kad padėtų daug anglų iškasti, bet Anglijos mainieriai sakosi biją nedarbo ir nutarė italų darbininkų neleisti dirbti kasyklose. Dėl tokio uni-jistų siauraprotiškumo ar nepagrįsto bijojimo dabar mainierių unija girdi daug kritikos, o Anglijos izdas turės apie 500,000 svarų sterlingų nuostolių, nes su italais yra padaryta dvejų metų sutartis, juos reikėjo atgabenti, išmokyti dirbti ir dabar reikia išgabenti. Anglijos spauda sako, kad mainieriai "laimėjo pergalę, dėl kurios jie turi sarmatyti."

TEKSTILIEČIŲ UNIJA SKYLA

Tekstilės darbininkų unija (CIO) savo konvencijoje išrinko unijai vadovauti E. Rieve ir jo šalininkus, o vienas iš opozicinių vadų, G. Baldanzi, visai nebuvo išrinktas į vadovybę, nors anksčiau jis ėjo vice pirminko pareigas.

George Baldanzi su savo šalininkais dabar persimetė į United Textile Workers (AFL) ir sako, jog ne mažiau, kaip 100,000 narių iš CIO unijos persimesia į Amerikos Darbo Federacijos uniją.

Bostone vykstančioj UTW-AFL konvencijoje G. Baldanzi buvo paskirtas nacionaliu organizatorium ir žada stropiai imtis ardyti senąją uniją.

Emile Rieve mano, kad daugiausiai 25,000 narių iš 100,000 unijos narių paseks Baldanzi, o kiti liksią ištinti CIO unijai.

KAM PRIKLAUSO ALIEJUS JUROSE?

Kongresas priėmė įstatymą, pagal kurį aliejaus jūros pakraščiuose priklauso Tex-das, Kalifornijos ir Louisianos valstijoms, o ne federatinei vyriausybei. Prezidentas bilių vetuoja, nes tai esanti "vagystė dienos metu."

Nuo 1950 metų spalio mėnesio vyriausybė turi paėmusi į savo rankas gelžkelius, nes gelžkelių kompanijos ir trys gelžkelių unijos negalėjo susitarti dėl darbo sąlygų ir dėl atlyginimo pakėlimo. Gelžkeliai jau antri metai dirba armijos priežiūroje.

Šį pirmadienį vyriausybė, per prezidento paskirtą tarpininką Dr. John R. Steelman, pasiūlė susitaikymo planą kompanijoms ir unijoms. Kompanijos vyriausybės pasiūlytą "taikos planą" priėmė, o unijos jį dar svarsto ir šį antradienį ar trečiadienį pasisakys ar jį priima ar atmeta.

Planas numato pakelti uždarbius, sutrumpinti darbo laiką kai kuriems darbininkams ir pripažinti uždarbių pakėlimus nuo 1950 metų spalio mėnesio, kada iškilo ginčas. Gelžkelių kompanijos už praeitįs darbo mokesčių turės sumokėti apie 100,000,000 dolerių.

Idomu, kad prieš vyriausybės įsikišimą į gelžkelių ginčą niekas neprotestavo, išskyrus unijas. Bet toks pat vyriausybės įsikišimas į plieno pramonę, jau atsidūrė aukščiausioje teisme.

BELAISVIŲ RIAUŠĖS KOREJOJ TĖSIASI

Bolševikai belaisviai Korejoje, Pusan stovykloje, pakėlė riaušes ir susimušė su amerikiečiais sargybiniais. Vienas belaisvis žuvo susierėmimo, o 85 buvo lengvai sužeisti. Sargybiniai nevartojo šaunamųjų ginklų belaisviams raminti. Pagal pranešimą riaušės kilo dėl menkniekio, belaisviai atsisakė laikytis nustatytos tvarkos teikiant medicinos pagalbą. Didžiosiose belaisvių stovyklose Koroje saloje ramu.

PRANCUZŲ RINKIMUS LAIMI NUOSAIKIEJAI

Prancūzijoje įvyko senato rinkimai. Senato narius renka savivaldybės, todėl rinkimai neparodo tikrųjų gyventojų nuotaikų. Rinkimus laimėjo vidurio grupės. Degolistai ir socialistai pralaimėjo po kelias vietas, bolševikai išlaikė savo vietas, o daugiausiai laimėjo krikščionių demokratai ir ministrijos pirminko Pinay šalininkai (nepriklausomi).

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Maikie, aš laukiau tavęs visą savaitę, tai dabar tu turi pasakyti man nors vieną gerą naujieną.

—Tėvui, tur but, geriausia naujiena bus ta, kad degtinė ketina atpigti.

—Ar tu nemeluoji?

—Ne, tėve, aš niekad nemeluoju.

—Na, jeigu tai yra teisybė, Maikie, tai iš tikrųjų geriems pijokams bus gera naujiena. Net ir mano Smeetylos Smerties Susaidė užgiedos „Aleliuja.“ Ale pasakyk, kas galėtų šnapsą atpiginti?

—Kas jį pabrangino, tėve, tas gali ir atpiginti.

—Šnapsą pabrangino saliučikiai, Maikie; bet ar tu mislini, kad jie norės savo praisą dabar numušti?

—Ne, tėve, degtinę pabrangino ne „saliučikai“, bet valdžia. Ji užkrovė ant svaigiamųjų gėrimų tiek daug mokesčių, kad degtinės biznis labai sumažėjo. Degtinariai pradėjo rekti, kad jie jau neturi kur jos dėti, nes visi sandėliai pilni. Gali sustoti visa degtinės gamyba ir teks paleisti tukstančius darbininkus. O kai darbininkai nedirbs, jie negalės ir mokesčių valdžiai mokėti. Negalės ir degtinariai. O valdžia nori, kad darbai eitų gerai. Ji to nori ne vien tik dėlto, kad tas duoda jai gerų pajamų, bet ir dėlto, kad šiemet yra rinkimų metai ir valdžiai rupi, kad žmonės vėl už ją balsuotų. Dėlto Washingtono politikieriai ir pradėjo galvoti apie degtinės atpiginimą. Kai degtinė bus pigesnė, žmonės daugiau jos išgers, degtinariai turės darbo, o valdžia mokesčių.

—Jes, Maikie, tu čia gerai išfingiravai. Jeigu Trumanas atpigins šnapsą, tai ir aš už jo partiją votuosiu. O dabar aš noriu, kad tu man papasakotum daugiau apie tą monki-biznį, ką daktarai su monėmis daro. Juk pereitą sykį prižadėjai, ar ne?

—Matyt, tėvas vis dar nori atjaunėti, jeigu to „monki-biznio“ negali užmiršti.

—Čia, Maikie, ne fonės. Visi nori būti jauni.

—Bet aš jau pereitą sykį

Kai Nėra Kas Veikti

Lietuvių spaudoje jau kurį laiką eina kokie tai ginčai tarp „vlikininkų“ ir „rezistencininkų.“ Aš tu gi ginčų nesekiau, nes kaip tik pradėdavau kokį ilgą išvedžiojimų straipsnį skaičiuoti, tuoj užpildavo snaudulys ir ieškodavau ko nors idomesnio. Tokiu būdu visai ir nežinojau, nei kas yra ta Lietuvių Rezistencinė Santarvė, nei ko ji siekia.

Bet dabar užtikau prof. M. Biržiškos ilgą paaiškinimą apie tą naują organizaciją ir nutariau susipažinti, ką profesorius turi apie ją pasakyti.

Iš prof. M. Biržiškos sužinojau, kad LRS nėra partija ir nebus partija. Jis sako: „Jei būtų buvusi steigiamą partija, su ja nebūčiau susidėjęs, jei nepartinės Santarvės samburis imtų virsti partija, iš jos išstotų.“ Taigi LRS nėra partija. Tą prof. M. B. pakartotinai pabrėžia ir kitose vietose sako:

„Tokiam kaip aš nepartinėiui kaip tik tinkama vieta—Santarvėje, kaip laisvoje nuo partijų kišimosi rezistencinio darbo organizacijoje, kuri apjungia kitose rezistencinėse organizacijose nedalyvaujančius vyrus ir moteris, nesiekdama silpninti ar nurungti, tik sustiprinti mūsų bendrą Lietuvos vadavimo darbą.“

Toliau p. profesorius sako: „Nesame nei intrigantai, nei avanturistai, nei fašistai, nei vadištai, nesiekiamo ardyti nei tautinės vienybės, nei vieningos kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės atgavimo, tik priešingai—esame paprasti Lietuvos žmonės, siekiant atstatyti Nepriklausomą ir Demokratinę Lietuvos Respubliką, tad demokratams, kurie ne tik pripažįsta tautinės ir kovinės vienybės būtinumą, bet ir stengiasi padaryti ją rimtesne, visuotinesne, tad tikresne...“

Tai maždaug tiek sužinojau apie Lietuvių Rezistencinę Santarvę iš prof. M. Biržiškos ilgo straipsnio „Vienybė.“ Sužinojau ir visvien nežinau. Žinau tik tiek, kad LRS yra „organizacija“, kuri siekia nepriklausomos Lietuvos. Taigi, politinė organizacija, bet „nepartinė“, „nesrovinė“ ir kitokiais „ne“ pasipuošusi.

Profesorius M. Biržiška pakartotinai pabrėžia, kad jis esąs nepartinis žmogus. Ar čia koks nuopelnas, ar kas kita, aš nesimėčiau spresti. Aš gerbiu prof. Mykolą Biržišką, kaip seną kovotoją už Lietuvos laisvę. Bet kada jis toje kovoje karščiausiai dalyvaavo, jis buvo partijos žmogus. Jis ir savo parašą po Lietuvos nepriklausomybės deklaraciją padėjo, kaip partinis žmogus, atstovaudamas Lietuvos Taryboje Lietuvos socialdemokratų partiją ir Lietuvos darbininkų valią reikšdamas, dėl savo parašą po Vasario Sešioliktosios Akto. Ar p. profesorius to savo „partinio“ žygio galisi? Ir ką pakenkė jo garbei, jo patriotizmui, jo moksliniam darbui jo buvimas partijoje per eilę metų?

Aš neseniai kalbėjau su vienu buvusiu Lietuvos pa-

to valdininku. Jis išdidžiai pareiškė: „Aš kaipp valstybinis žmogus nesu jokioj partijoj ir skaitėčiau sau pažeminimu susiršti su kokia nors politine partija.“

Aš jam nieko neatsakiau, nes su vadistinio režimo „valstybininku“ nemalonu diskutuoti ir įrodinėti jam jo pažiūrų „partiskumą“, kai jis vadistiniam režimui tarnavo ir jautėsi esąs „valstybės druska.“ Bet tokių „nepartinių“ žmonių mes turime nemažai: jų idealas yra turėti neblogą tarnybą, nenusikalsti viršininkams ir išsistarnauti pensiją.

Visiškai nepartinis žmogus tai yra toks, kurio galvoje vėjai švilpauja, kur ne idėjos, bet karjera vyrauja. Tokie žmonės man nėra simpatiški, nes aš juose matau vadistinio režimo prievastis prieplaką prie kiekvienos valdžią laikiančios grupės.

Lietuvos visuomenė jau nuo senų laikų yra pasiskirsčiusi srovėmis. Tai idėjinės ir visuomeninės, savo šaknis mūsų visuomenės sluoksniuose turinčios politinės organizacijos. Kai kurie žmonės aktingai nesisėdavo nei į vieną nei į kitą iš tų organizacijų, bet retai galima buvo rasti žmogų, kuris vienu ar kitu neilinktu. Kiekvienas galvojęs žmogus kur nors rasdavo savo idėjinę prieglaudą. Tik autoritarinio režimo laikais buvo atsiradę žmonių, kurių idėjinė prieglauda buvo tarnyba ir miescioniški smagumai už tarnybos ribų. Ar tai tokius tuščia galvius imsimė dabar kelti į viršų, kaip „nepartiskumo“ vycius?

Jei LRS būtų politinė organizacija, su savais siekimais, su kokia nors programa dabarties kovai ir ateities Lietuvai atkurti, sakyčiau gimė naujas politinis susigrupavimas. Bet kai ji sakosi esanti nepartinė ir nesrovinė ir tik norinti derinti, gerinti, jungti, stiprinti ir dar kokias tai dorybes sklepyti, tai man ji atrodo nepartinė košelė, kokia tai idėjinė košeliene, prie visų limpanti ir niekam netinkanti.

Kol kas lietuviškos veiklos „stiprinimo“ iš tos LRS niekas nesulaukė. Bet sulaukėme ilgiausio peizojimosi spaudoje. Jei tai yra vienybimas ir stiprinimas, tai mes, tur but, kalbame skirtingomis kalbomis.

Kaip visur, taip ir lietuviuose yra žmonių perėjusių. Tokių politiniai pakeičingų žmonių turime nemažai. Stai, žiuriu LRS viršunę stovi žmogus, kuris kadaise karštai sveikino Lietuvos Socialdemokratų Partijos suvažiavimą, paskui buvo labai veiklus liaudininkas, paskui buvo nužygiavęs į tautininkus, o dabar dedasi „nepartinių“ ir moko mus visokių dorybių. Tokių pakeičingų žmonių, yra ir, rodos, politinės emigracijos sąlygos jiems yra gera proga reikštis—rašalu kantriame popierėje.

Mat, politinė emigracijoj nėra nei vietų daug dalytis, nei tarnybų yra, bet ambicijų nestinga ir todėl kur du žmonės, ten atsiranda trys nuomonės. Kai nėra kas veikti, tai žmonės pradeda verstis savispalvada.

LRS gimime suvaidino, tur but, tam tikrą vaidmenį diplomatijos šefai ir panašūs mūsų skurdžios buities ambicingi šešėliai, kurie visai nesijaučia „paprastais žmonėmis“, bei iš prasčiokų laukia, kad juos keltų ant šakės į vadų padanges.

Jonas Ragelis.

MARGUMYNAI

Lafayette Diena

1777 metais, balandžio 24 d., Amerikos revoliucijai ar nepriklausomybės karui tik prasidėjus, Amerikon atvyko prancuzas markizas de Lafayette su 11 kariškių dalyvauti Amerikos laisvės kare. Su juo atvyko generolas de Kalb ir kiti kariškiai.

Markizas Lafayette kariavo amerikiečių eilėse iki pat karo galo ir kada Prancuzija atsivertė Amerikon savo kariuomenę sukilėliams į pagalbą, Amerikos nepriklausomybės karo buvo baigta pergale. Tada markizas Lafayette ir visa prancuzų armija išvyko namo.

1824 metais Lafayette buvo atvykęs Amerikon ir čia lankėsi visose anų laikų valstijose, visur pasitinkamas labai iškilmingai. Jo vardas ir šiandien yra vienas iš populiariausių Amerikoje. Ne mažiau kaip 18

miestų įvairiose valstijose yra pavadintų jo vardu, o kiek aikščių ir tiltų jo vardu pakrikštyta! Kiek paminklų jam pastatyta!

Gegužės 20 d. Amerikoje kasmet minima Lafayette diena kai kuriose valstijose, o kada amerikiečių savanoriai pirmame pasaulyname kare suorganizavo lėktuvų eskadrilę ir nuvyko padėti prancuzams kautis prieš vokiečius, tos eskadrilės vadas sako pasakęs Bordeaux mieste: „Lafayette, mes čia!“

Monte Bello Salose

Septyni metai po pirmos atominės bombos sprogdinimo Anglija irgi darys salonus prisiminimas.

Atominis monopolis, kelis metus buvęs amerikiečių rankose, dabar yra tik malonus prisiminimas.

Ar anglų atominiai ginklai yra bombos, ar kokie kiti tokie, laikoma paslapyje. Gal po bandymų sužinosime, kokius ginklus anglai pasigamins.

IVAIRENYBĖS

Trys naujos tikybės atsirado dvidešimtam amžiuje. Jų pranašai arba šventieji buvo: fašistų—Mussolini, nacių—Hitler, komunistų—Stalin.

Pirmieji du su savo adjuntais jau dingę, o tretysis dar laukia savo eilės.

Pirma agrikultūros kolegija pasauly buvo įkurta Hohenheim, Vokietijoje, 1818 metais. Gi Jungtinėse Valstybėse pirmą buvusi Gardner's Academy, Maine valstijoje, 1823 metais.

Taip vadinamas Necteluce mikroskopiskas gyvūnėlis, jei jo nieks neužgautų ir nesužeistų, gyventų amžinai, sako tam tikras autoritetas.

Tokius smulkius gyvūnėlius galima matyti nakties laike jurų pakraščiuose, nes jie šviečia fosforine šviesa.

Geriausias budas apsaugojimui žemės nuo piktžolių yra dažnas daržo palaistymas vandeniu.

Agrikultūros departamentas apskaičiavimu, žiurkės šioje šalyje pridaro žmoniems už apie 200 milijonų dolerių nuostolių per metus.

Jungtinėse Valstybėse didžiausios rungtynės įvyko rugsėjo 22 d., 1927 m., Chicagoj, kuomet Jack Dempsey su Gene Tunney kumščiausi. Žiurovai prie vartų sumokėjo 2,650,000 dolerių.

Pirmas anglų kalbos žodynas buvęs išleistas 1625 metais.

—J. D. T.

da trys nuomonės. Kai nėra kas veikti, tai žmonės pradeda verstis savispalvada.

LRS gimime suvaidino, tur but, tam tikrą vaidmenį diplomatijos šefai ir panašūs mūsų skurdžios buities ambicingi šešėliai, kurie visai nesijaučia „paprastais žmonėmis“, bei iš prasčiokų laukia, kad juos keltų ant šakės į vadų padanges.

Jonas Ragelis.

Automobiliui pataisyti ... eik pas mechaniką

Dėl tvirto morgičiaus ... eik į Savings Banką

Specialiam darbui verta imti specialistą! Ypač tas svarbu finansuojant namą... darant patį svarbiausį investimentą.

Savings Bankų specialybė yra padėti vidutiniams pasiturintiems žmonėms nusipirkti namus nebrangiais morgičiais. Banko vedėjai turi ilgų metų patyrimo apie vietines vertybes ir apie tokias finansines problemas kaip jūsų. Jie bus asmeniškai užinteresuoti jūsų perkamu namu ir pritaikys tinkamiausį morgičių jūsų reikalams.

Gal bus lengviau įsigyti jums nuosavą namą negu jums išrodo. Kodėl neužėiti ir nepasikalbėti su savings banku jūsų kaimynystėje? Savings bankai turi pakankamai pinigų morgičiams ir Massachusetts valstijoje jie yra padėję nupirkti daugiau namų negu kuri kita paskolų įstaiga. Žiurėk, kad prie banko vardo būtų žodžiai „Savings Bank“ arba „Institution for Savings.“

The SAVINGS BANKS of Massachusetts

MOTERŲ SKYRIUS

Pavasario Nuotikos Ir BALF-o Vajus

Veik visoje Amerikoje pavasaris pradėjo rodyti visą savo gražumą. Po sunkios, įtempto žiemos darbo daugelis galvoja apie malonius savaitgalius gražioje užmiesčio gamtoje, apie atostogas, apie ramius, gražius vakarus parkuose. Tokiu momentu visi norėtų užmiršti esantį kažkur toli vargą, skurdą.

Tik štai BALF-o vadovybė vėl paleido SOS ir prašo nuo gegužės 1 dienos pradėti rubų ir pinigų vajų.

"Argi BALF'as negali palikti visuomenės bent keletams mėnesiams ramybėje? Argi šių pasilikusių tremtyje lietuvių buklė tokia tragiška, kad šiame gražiame metų laikotarpyje reikia taip pat juos prisiminti?" gal but, ne vienas savęs klausia.

BALF'o vadovybė gerai supranta, kad per aštuonis metus nuolat kartojamas pagalbos šauksmas daugeliui labai įgriso, kai kas ir pavargo nuolat aukdamas, ir jei nebūtų to gyvo reikalo, šiuo metu ji nedrįstų kreiptis aukų į visuomenę.

Tačiau, kažin kaip stengtumės užkūsti ausis ir užmerkti akis ir bandytumėme nematyti pasilikusių vargo, vistiek tiek garsus jis darosi, kad ir kiekiausia širdis negali pasilikti jam abejinga.

Laikraščiuose dažnai matome skaitlines: 500 džiovininkų, 600 senelių, tiek tai šimtų vaikų, kurių šeimoms galvos dėl ligos negalėjo emigruoti ir tt. Tačiau tai nėra vien skaitlinės, bet gyvos butybės, pasilikusios tokiame varge, kad dažnai Amerikoje sunku įsivaizduoti. Jie visi šaukiasi pagalbos, kuri reikalinga ne už pusmečio, ar metų, bet jau šiandien. Laiku suteikta pagalba ne vienam sugrąžins sveikatą, seneliui praneš skaidrins senatvės dienas, esu vyras, bet Moterų Sky-

našlei palengvins išauginti savo didelę šeimą.

Todėl BALF'o vadovybė prašo šiandien visų lietuvių aukos. Jei kiekvienas dirbantysis lietuvis paaukotų nors dolerį, problema būtų tuojau išspręsta. Tuo doleliu savęs nenusikrausime, o nelaimingam lietuviui nepaprastai daug padėsime.

Nelaukime iki rinkėjai belsis į mūsų duris ir maldaus aukos. Patys atlikime tą pareigą. Pasirinkime sėpiamą asmenį tokį, kuris mums arčiau širdies: senelį, invalidą, ligonį, džiovininką, moksleivį, daugvaikę šeimą. Tos aukos bus tuo greičiausiai siunčiamos aukotojų vardu jų pasirinktų asmenų sušelpimui. Aukotojų pavardės taip pat bus skelbiamos sušelptiesiems.

BALF'as tiek galės padėti vargšams, kiek mes jį paremsime. Todėl siųskite aukas betarpiu BALF'o centrui, arba vietoje veikiantiems BALF'o skyriams ar vajeaus komitetams.

BALF'o centro adresas: **United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.**

Dar Vienas Balsas

Jau tiek daug žmonių yra rašę apie p. O. Kubilienę straipsnį "Moteris ir Prezidentus", kad aš net bijau savo "graši" kisti į to straipsnio atsakymą. Bet tikslus, kad dar nėra pervėlu ir man, waukeganiškiui, pasakyti savo nuomonę.

Visų pirma aš norėčiau pasakyti, kad man p. Kubilienės straipsniai labai patinka. Aš prisipažinsiu, kad net ir "Keleivį" labai pamėgau dėl to, kad jame randu tokių įdomių pasisakymų kaip p. Kubilienės straipsniai. Nors aš skaidrins senatvės dienas, esu vyras, bet Moterų Sky-

rių skaitau labai nuosekliai, ir ko tik Waukegane nepaklaus, visi džiaugiasi mūsų Onutės straipsniais. Bravo, jums moterys!

Dabar kas link kandidatų į prezidentus. Mano supratimu moteris tikriausiai turėtų būti išrinkta į prezidentus, nes vyrai jau taip labai įsivyravo Washingtono, kad jie bedarydami visur klaidas, prarado žmonių pasitikėjimą. Dėl didelio vyrų suklaiavimo žmonės pradeda prarasti pasitikėjimą valdžia. Aš esu tikras, kad moterys, budamos Washingtono, ar tai senate, ar kongrese, nepadarų daug klaidų, kaip dabar daro mūsų aukštai gerbiami vyrai. Žinoma, mes negalime moterį mubalsuoti į prezidentus, kol tam nebus prirengta dirva. Aš betgi įsitikinęs, kad su laiku moteris bus prezidentė.

O. Kubilienė savo straipsny nurodė kelias kandidates, kurios galėtų tikti prezidento vietai. Nekurie žmonės, atsiliepdami į tą straipsnį, kritikavo Kubilienę, kad girdi ji politikoję nenusimano, jeigu stato kandidatų tokią moteris, kaip Eleanorą Rooseveltienę. Vienas skaitytojas ją net pavadino senele, kuriai vieta būtų sėdėti namuose. Mano nuomone, Mrs. Rooseveltienė dar nėra taip pasenusi, o jos patyrimas pasaulinėje politikoje yra didesnis, negu kitų. Tad kodėl ji negalėtų būti geras prezidentas? Be to, statydama kandidates moteris prezidento vietai, p. Kubilienė norėjo tik pabrėžti, kad mes turime moterų tarpe tinkančių į tą aukštą vietą. Todėl ji nekreipė dėmesio į atskirų kandidatų politinius nusistatymus ir pan. Sakyti, kad p. Kubilienė nesupranta politikos ir nežino ką kalba, yra netiesa, nes kas ją pažįsta, žino, kad tai yra labai apsišvietusi ir kulturinga moteris.

Linkiu p. Kubilienei didžiausios ištvermės, kad ji ir toliau rašytų mums tokius įdomius straipsnius, kaip iki šiol.

—G. U.

Remia Spaudą

Drg. Anelė Liutkuvienė iš Bridgewater, Mass., neteko šį pavasarį savo brolio K. Skubo, gyvenusio Paterson, N. J., kuris buvo didelis "Keleivio" draugas ir jo skaitytojas nuo pat "Keleivio" pasirodymo 1905 metais. Jo atminčiai drg. Liutkuvienė užrašė "Keleivį" metams į Vokietiją karui invalidui P. Bagdonavičiui, kurs taipgi yra "Keleivio" draugas.

Drg. Liutkuvienė, ilgąmetė Moterų Skyriaus bendradarbė, yra užrašiusi laikraštį daugeliui mūsų tautiečių užsienyje, kurie patys neturi galimybės užsiprenumeruoti, ir tuo suteikusi didžiausio ne vienam, kurs ilgisi lietuviškos spaudos.

Geriausia priemonė pasidaryti gražia yra jaustis laiminga.

—Lady Blessington.

Grazus žmogus ne visuomet yra geras, bet geras žmogus visuomet yra gražus.

—Ninon de L'Enclos.

MIRĖ BRONISLAWA CHMIELINSKA

Bronislaw Chmielinska buvo kilusi iš lietuvių Dacevičių šeimos, bet ištėkėjusi už H. Chmielinskio, lenkų dienraščio "Kurier Codzienny" leidėjo. Nors ji buvo to laikraščio vadovaujančioji dviasia, vistiek ji laikė save lietuvaitę ir visada tuo didžiavosi. Vėlionė buvo gerai išlavinta ir labai maloni, inteligentiška moteris. Mirė ji staigia mirtimi. Buvo nuvykusi į Nashua, N. H., pasakyti tenai kalbą Motinos Dienos proga ir po tos kalbos susmuko. Buvo parvežta Bostono ligoninėn, bet žado neatgavo ir gegužės 17 dieną galutinai užmigo.

SENOVĖS DAINA

Už kalnelio pro giružę šviesi saulė teka,
Ant kalnelio su mergužė bernužėlis šneka.

Bėras žirgas nerimauja, žvengia, kapsto žvyrą,
O mergelė gailastauja, ašaros jai byra.

Skaudu skirtis su berneliu, kurį taip mylėjo,
Kurs sulaukęs rudenėlio vesti ją žadėjo.

Širdis plyšta, galva užia, gaila jai bernelio,
Jis išjoja į karužę gint tėvų šalelės.

Ar sugrįš jis, kas gi žino? Gal padės galvelė...
Jis bučiuoja ją, ramina: "Cit, neverk mergele!"

"Dar neateis rudenėlis, kaip aš vėl sugrįšiu,
Ir sutarsim, balandėle, žiedus sumainysim..."

Ir tai taręs prie širdelės priglaudė mergelę,
Pabučiavęs jos akules, sėdo ant žirgelio.

Ir kaip viesulas išdumė ten į rytų pusę,
Kur broliūziai lenką grumę, mušė vagį rusą.

Jau netoli rudenėlis, ji vis lauk' bernelio,
Bet bernelis laidokėlis kitą tur' mergelę...
(Prisiuntė John Nauseda)

Motina

Saulė kepino be gailėsčio. Gyvuliai ramiai ganėsi žaliame pievoje.

Aš ėjau dulkėtu keliu pagal žalias ganyklas, pagal tyliai plaukiančius jūr laukus ir ilgėdamas žiūrėjau į tolimą mišką, kame medžių pavėsyje norėjau atvėsinėti prakaituotą kaklą. Sunkus nuovargis spaudė pečius, kojos, lyg nenoromis, brido pilkuoju smėliu; bet aplinkui buvo vien laukai, ir iki miško dar gerokas galas.

Zemė, tartum suvystyta į mirguliuojantį audeklą, pušiaudienio karščio liuliuojama snaudė, o saulė lyg beprotė laikė ją kietai suspaudusi savo liepsnotame prieglobsty.

Keleta šimtų žingsnių prieš save pamačiau kokią tai žmogystą—brendančią palaidu smėlio keliu moterį. Dėl tologo sunku buvo spręsti apie jos išvaizdą, bet ja apsupas pilkas dulkių debesys aiškiai liudijo, kad ji skuba. Ji irgi ėjo į miško pusę.

Galiuką paėjęs, pastebėjau porą piemenų, kurie juokdamies žiūrėjo į jau praėjusią pro juos moterį.

Gal gale aš pasukau iš kelio medžių pavėsin. Krutinė lyg po sunkaus darbo alsavo giliai, ir aš, nuėmęs kepurę, klausiausi slaptinios eglutės kalbos.

Netoli prie vienos pušų pamačiau pirmą manęs ėjusią moterį. Ji, kietai apkabiniusi storą medžio liemenį, priglaudusi prie jo savo

APIE GRAŽŲJŲ KONCERTĄ

(Atkelta iš 8 pusl.)

Sullivanui, plojimų nesigai-drai visos savo grakščios fil-tė.

As labai atydziai klausiau Gabijos dainų ir tēmi-jau jos vadg Joną Dirvelį. Ne vien mano nuomone, bet apskritai publikos išsi-reikimui buvo tokie, kad Gabija LDD 21 kuopos koncerte dainavo dar gra-žiau negu prieš porą savai-čių įvykusiame pačios Ga-bijos koncerte toj pat Mu-geriau išsilavinusi. To už-nicpal Hall. Dirvelis yra senas muzikos "vilkas" ir dabar bostoniečiai nesiliau-atrodo labai judrus ir pil-nas energijos.

Norisi kai ką pasakyti ir apie naująją dainos meno grupę ir jos vadg, tai—Bos-tono Lietuvių Vyrų Chorą ir jo dirigentą Julij Gaidelį. Apie 40 vyrų, visi su "smokingais," surikiuoti taip, kad kiekviena užpa-kalinė eilė stovėjo aukščiau priešakinės, darė labai gra-žų vaizdą. Gaila, kad niekas nepasirūpino šią grupę tokioj rikiuotėj nufotogra-fuoti—butų buvęs geras at-minimas. Dainavo šis cho-ras (dviem pasirodymais) daugiausiai paties Juliaus Gaidelio kompozicijas. Rei-kia stebėtis kaip geras mu-zikos meistris sugeba pa-imti paprastų lietuviškų liaudies dainų žodžius ir juos taip ištempti ant savo muzikinės vaizduotės "kur-palio," kad su kiekvienu gaidų punkto linksniavimu klausytojā tai kelia aukš-tyn, tai vėl pastato "ant žė-mės." Bendra publikos nuo-monė—o sykiu ir šio repor-terio—yra ta, kad visoj Naujosios Anglijos lietuvių istorijoj tokio puikaus vyrų choro, kokiū yra Bostono Lietuvių Vyrų Choras, čia dar nėra buvę. Naujosios Anglijos lietuviai tikrai ga-li didžiūotis šia jaunų me-nininkų grupe.

Koncerto solistė buvo viešnia iš New Yorko. Iki programos pradžios svetai-nė buvo pilna šnibzdėsio: "Kur gi ta Mainelytė?" Štai scenoje pasirodo ir ji. Graži mergina—bet tai toli gražu ne viskas. Pirmiau-siai metasi akin jos manie-ros. Tai jau ne šiaip sau meno mėgėja, bet nušlifuo-ta scenos artistė. Savo dai-nų įvairiems posmam ji mo-ka pritaikyti ir veido išrai-šką, ir rankų žestus, ir ben-

pusplikę, nuvargusią kruti-nę, kalbėjo ką tai pati su savimi... Palaidi sidabri-niai plaukų pluoštai kabo-jo ant pečių, bet veido ne-galima buvo matyti.

Sustojau. Giliai krutinė-je pabudo skausmas ir lyg aštriais nagais draskė jau spėjusias užgyti žaizdas. Iš akių moteriškai tryško aša-ros. Ką taip kalbėjo ši li-kimo persekiojama mote-ris? Tai žino tik sena pu-sis, kurią kietai apkabinu-sios laikė drebančios mo-teris rankos.

Ji ilgai pasakojo neby-liam medžiui savo begali-nius skausmus ir kančias. Gal ji šaukė iš gilaus kapo savo sunų, žadėdama savo ašaromis ir pabučiavimais nuplauti jo mirtinas žai-ždas? Bet gal jos virpan-čios lupos keikė, baisiai keikė visus tuos, kurių ran-kos apėlakstytos jos sunas krauju... Gal...

Man atrodo, kad jeigu kitos LDD kuopos savo 20 metų jubilėjų taip atžymės, kaip 21 kuopa, tai ir jos pasirodys žiną savo pareigas.

Reporteris.

I. Gulbis.

IR KO TIK JOS NEPRASIMANO...

Hollywoodo "žvaigždė" pasirodė naujame kostume, kurio beveik ir nesimato. Įdomiausia, kad ta aktorė, Julie Newmeyer, pagal savo kostiumo spalvą nudažė ir savo šuniuką, kuris kencia visai be savo kaltės...

